

Een vandaag, 26 september 2020.

[https://www.npostart.nl/eenvandaag/26-09-](https://www.npostart.nl/eenvandaag/26-09-2020/AT_2145027?fbclid=IwAR3PYbt-mEMk2bS_CG4wh4zrHWhMkn497V0bp9wEyicmyxLy7NGOvqiPbH8)

[2020/AT_2145027?fbclid=IwAR3PYbt-](https://www.npostart.nl/eenvandaag/26-09-2020/AT_2145027?fbclid=IwAR3PYbt-mEMk2bS_CG4wh4zrHWhMkn497V0bp9wEyicmyxLy7NGOvqiPbH8)

[mEMk2bS_CG4wh4zrHWhMkn497V0bp9wEyicmyxLy7NGOvqiPbH8](https://www.npostart.nl/eenvandaag/26-09-2020/AT_2145027?fbclid=IwAR3PYbt-mEMk2bS_CG4wh4zrHWhMkn497V0bp9wEyicmyxLy7NGOvqiPbH8)

14.30 minuten. **Presentator.** “Er is grote onrust onder Indië -veteranen en hun nazaten. Oorzaak is een uitgebreid historisch onderzoek naar extreem geweld in de periode 1945-1949. En een film over die tijd waarvan alleen al de trailer heftige reacties teweeg brengt.”

14.52 minuten. **Cees Somers** .”Ik vind het karaktermoord, ja.”

14 53.minuten. **Indië-veteraan.** “Dat is een belediging, zeker.”

14.57 minuten. **Commentaarstem.** “Des duivels zijn ze. Over een film die een periode belicht die hun leven voor altijd getekend heeft. Lauwerens Latuny, 94.Hij neemt op zijn 21ste dienst in het Koninklijk Nederlands-Indisch leger. En Cees Somers, nu 66. Zijn vader heeft Kees, en meldt zich in 1944 als oorlogsvrijwilliger. Eerst om te vechten tegen de Duitsers. Oktober 1945 vertrekt hij naar Indië. Hij is dan 21 jaar oud.

15.26 minuten. **Cees Somers.** “Dit was mijn vader. Je ziet dus Nederlandse militairen voor de eerste keer op Malakka komen en die moeten daar dus eten gaan uitzoeken. Geen aardappelen maar nasi putih”.

15 40 minuten. **Commentaarstem.** “Ze ontmoeten elkaar vandaag voor het eerst. Maar ze spreken dezelfde taal. Over een strijd. Een strijd tegen een onzichtbare vijand.”

15.47 minuten. **Cees Somers.** “Dat betekent dat de vijand overal kan zitten. Overal vandaan kan komen. In de bomen kan zitten. In de alang-alang.”

15.54 minuten. Lauwerens Latuny. “Het is allemaal bos. Je kunt niemand zien.”

16.01. minuten. **Commentaarstem.** “Het is de tijd net na de capitulatie van de Japanners. Een machtsvacuüm. Een Bersiaperiode. Waar de Britse militairen kort gezag hebben maar paramilitairen en bendes tienduizenden slachtoffers maken. Onder meer Nederlanders en zij die met hen samenwerkten. Lauwerens Latuny moet er het gezag herstellen tegenover een gemotiveerde vijand.”

16.21. minuten. “Die opstandelingen allemaal met een kapmes op de achterkant van hun geweer.”

16.28 minuten. **Commentaarstem:** “Het is een periode die anno 2020 onder een vergrootglas ligt. Het NIOD leidt op dit moment een grootschalig onderzoek naar het gebruik van extreem geweld in die tijd. En er is een lesprogramma over die periode in de maak. Waarin de film “De Oost” centraal staat. De eerste beelden van die film vallen compleet verkeerd bij de veteranen”.

16.57 minuten. **Lauwerens Latuny.** “Deze film is niet goed. Allemaal politiek.”

17.04. minuten. **Cees Somers.** “Wat hier kennelijk bedoeld wordt als het Korps Speciale Troepen. Gekleed in zwart uniform. Dat is een hele sterke verwijzing naar het het SS-achtig uniform. En dat wordt versterkt door het logo van “De Oost”, wat in Runentekens opgemaakt is.

17.21 minuten. **Lauwerens Latuny.** “Wij droegen geen zwarte kleren. Wij droegen hetzelfde als Nederlandse militairen.”

17.29 minuten. **Cees Somers.** “Dat is uitermate beledigend. Veel Nederlandse militairen, met name oorlogsvrijwilligers, hebben maanden tegen Duitse troepen gevochten. En dan worden ze als oorlogsvrijwilliger of als KST, weggezet als een soort SS-soldaten.” **Commentator** “Maar het is een film?” **Cees Somers:** “Ja, dichterlijke vrijheid. Maar dit is geen dichterlijke vrijheid meer. Het is gewoon ronduit beledigend. Belediging van Nederlandse militairen.”

17.54 minuten. **Frank van Vree** (NIOD). “Wat ze juist proberen in deze film is verschillende perspectieven van verschillende groepen aan bod laten komen. Volgens mij moet je zo’n film toch eerst zien wil je er wat zinnigs over kunnen zeggen. **Commentator:** “Maar die uniformen?” **Frank van Vree:** “Ja, weet je.. Die uniformen. Is dat zo? Weet je, ik heb geen idee.”

18.19. **Commentator.** “Frank van Vree leidt het grootschalig onderzoek naar het gebruik van extreem geweld tijdens de dekolonisatieoorlog, dat op dit moment door drie instituten (NIMH, NIOD en KITLV) wordt uitgevoerd. Hij zegt dat de instituten niets te maken hebben met de film...” (zie onder: NIOD en KITLV werken eraan mee, een leugen dus).

FOCUS 2018 – 2020: NEDERLANDS-INDIË

In de periode 2018 – 2020 ligt de focus van de East West Foundation op de voormalige kolonie Nederlands-Indië. Hiertoe overweegt zij een aantal projecten onder haar vleugels te nemen die deze periode en impact centraal stellen, verzameld onder de gemeenschappelijke naam **De Oost**. Doel is de onderbelichte en traumatische geschiedenis van de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog middels diverse publicaties in diverse media bij een groot publiek bekend te maken en dit 'vergeten' verleden tot leven te wekken. De projecten waaraan de stichting haar medewerking overweegt te verlenen, zijn een reizende tentoonstelling, een educatief platform – zowel online als papieren lesmateriaal – een documentaireserie, een speelfilm, een game en een interactieve website.

Om recht te doen aan de complexiteit van het onderwerp worden binnen De Oost verschillende verhalen verteld en gebruik gemaakt van verschillende uitingsvormen. De verhalen hierbinnen zijn inhoudelijk aan elkaar verbonden, maar kunnen ook geheel op zichzelf staan en een eigen publiek bedienen. Om de storyworld in te richten, zijn diverse samenwerkingen aangegaan. Op inhoudelijk vlak wordt samengewerkt met het Koninklijk Instituut voor Taal- en Volkenkunde (KITLV), het Veteraneninstituut, het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, het NIOD, het Tropenmuseum en publieke omroep NTR, het populaire muzieklabel Barong Family en het snelgroeiende kledingmerk Daily Paper. De Oost wordt mede gesteund door o.a. het Nederlands Filmfonds, het Ministerie van OCW, de NPO, diverse regionale fondsen (Limburg, Wallonië).

“.....maar weet door dat onderzoek als geen ander hoe gevoelig de geschiedenis ligt.”

18.33 minuten. **Frank van Vree**. “Aan de ene kant staan groepen die vinden dat het is allemaal een gevolg van racisme en kolonialisme dus er valt eigenlijk niet teveel te onderzoeken. Het is gewoon onduidelijk wat de uitkomst is. En aan de andere kant staan inderdaad vaak de mensen die het zelf niet hebben meegemaakt maar kinderen of hun woordvoerders, die inderdaad boos zijn dat zij de schuld krijgen.”

19.02 minuten. **Cees Somers**. “Je hoeft mensen niet een klap na te geven. Dat wordt gewoon niet geaccepteerd”. **Commentaarstem**: “ Cees Somers is erg kritisch op het onderzoek naar de periode die het leven van zijn vader voor altijd tekende. Hij vindt het onderzoek nu al antimilitair en bevooroordeeld. **Cees Somers**: “De onderzoekers zijn bijna wekelijks in de media te vinden. Met allerlei opvattingen. En die opvattingen, die zijn vaak echt beledigend voor veteranen. Een interview van Limpach in de NRC waarin hij zegt: “KNIL-officieren hadden allemaal racisme in hun genen. Dat zou ik graag historisch onderbouwd willen zien.”

19.36 minuten. **Frank van Vree**. “In de koloniale context, in de koloniale tijd, dat racisme zat heel diep in die hele samenleving.” **Commentator**: “Ja maar die veteranen. Die dit lezen. Die denken dit gaat over mij, dit gaat over mijn vader. Deze onderzoeker is bevooroordeeld.” **Van Vree**: “Ja, maar ik denk: laten we het omkeren. Ik denk in de huidige situatie waarin er geen zicht is op de totale context, dat die schadelijker en misschien moeilijker leefbaar is dan de geschiedenis waar die dynamiek van de gebeurtenissen en van de verschillende verantwoordelijkheden worden benoemd en worden aangetoond.”

2015. minuten. **Commentator**. “Context, dat is juist wat Cees Somers en Lauwerens Latuny willen. Zoals het verhaal van zijn vader, die door de Japanners zo wordt afgetuigd dat het zijn dood wordt. **Lauwerens Latuny**: “Die Japanner opent de kast en in de kist zat een Nederlandse vlag. Alleen een Nederlandse vlag. Toen werd die Japanner boos en heeft hem geslagen. Hij heeft hem met een soort vierkant hout geslagen op zijn rug. Overal.

20.46. minuten. **Commentator.** “Een context van de verschrikkingen uit de periode van de Bersiap. De vader van Cees Somers opende de massagraven uit die tijd. Spreken over die verschrikkingen deden de mannen nauwelijks. Alleen op reünies van het Indiëbataljon. Dan kwamen de emoties.” **Cees Somers:** “Dan zie je mensen op hoge leeftijd in de houding staan. En die maken geen geluid maar die huilen. En je ziet gewoon mensen in de houding staan en de tranen lopen gewoon echt over het gezicht heen. En dan zie je mensen van zestig, zeventig, tachtig, negentig...daar zie je heel veel emotie. Dan komt het moment terug: we hebben 26 mensen verloren. Dat zie je verstilt op die gezichten. Ja, dat gaat door merg en been.”

21.25. **Presentator.** “Ja de producent van de film “De Oost”, die reageerden vlak voor deze uitzending. En volgens hem is de kritiek op de eerste trailer van de film voorbarig. Hij roept iedereen op pas te oordelen na het zien van de film”

NB. In het comité van aanbeveling zitten onder meer:

- KITLV
- NIOD
- NIMH

Dus de drie instituten die ook het Indiëonderzoek uitvoeren en waarvan Frank van Vree, directeur NIOD de leider is.

